

11.10.2018

Koulutus ja kielitaito haasteena yksin tulleiden alaikäisten kotoutumiselle

Noin 2 000 ilman huoltajaa saapunutta turvapaikanhakijaa sai oleskeluluvan Suomesta vuosina 2014–2017. Euroopan muuttoliikeverkoston (EMN) tuoreen kansallisen raportin mukaan Suomessa yksin tulleiden alaikäisten turvapaikanhakijoiden koulutukseen ja kielitaidon kartuttamiseen panostetaan ryhmän pienuudesta huolimatta. Yksin tulleiden alaikäisten kotoutumista ja osallisuutta käsiteltiin EMN:n järjestämässä seminaarissa 11.10.2018.

– Lähes kaikki Suomeen yksin tulevat alaikäiset ovat turvapaikanhakijoita. Valtaosa heistä on 14–17-vuotiaita poikia. Eniten alaikäisiä yksin tulleita turvapaikanhakijoita saapuu Suomeen Afganistanista, Irakista ja Somaliasta. Lisäksi Suomeen saapuu joitakin ilman huoltajaa olevia alaikäisiä, jotka hakevat turvapaikan sijasta oleskelulupaa esimerkiksi perhesiteen perusteella, ylitarkastaja **Johanna Väänänen** EMN:stä summaa.

Vaikka lähes kaikki yksin saapuneet alaikäiset turvapaikanhakijat saavat oleskeluluvan, vain harvan alaikäisen perheenjäsenet saavat oleskeluluvan Suomeen. Tämä asettaa haasteita nuorten hyvinvoinnille ja kotoutumiselle.

– Tutkimuksemme mukaan yksin tulleiden alaikäisten asuminen ja huolenpito on kuitenkin järjestetty hyvin. Vaikka ryhmä on pieni, alaikäisten kotoutumiseen satsataan, Väänänen huomauttaa.

Opinnot kotouttavat

Suomessa yksin tulleiden alaikäisten hoivaan, asumiseen ja koulutukseen liittyvistä toimenpiteistä on säädetty laissa, ja nuorten oikeudet toteutuvat pääosin hyvin. Alaikäiset pääsevät kouluun jo turvapaikkaprosessin aikana ja lain mukaan heille tarjotaan samat terveydenhuoltopalvelut kuin muille kunnassa asuville.

– Yksin tulleiden alaikäisten kieliopintoihin ja koulunkäyntiin panostetaan ja heillä on samanlaiset kouluttautumismahdollisuudet kuin muilla Suomessa asuvilla ikäisillään. Useimmat heistä ovat kuitenkin oppivelvollisuusiän loppuvaiheessa, eivätkä he ehdi kunnolla mukaan peruskouluopetukseen. Heidän kotoutumiseensa tulisikin kiinnittää erityistä huomiota ja kannustaa heitä opintojen pariin. Oppivelvollisuuden päättymisen jälkeen nuorilla on mahdollisuus suorittaa perusopinnot aikuisopetuksena, Väänänen korostaa.

Peruskoulun lisäksi nuorten kielitaidon kartuttamiseen tulisi panostaa, sillä suoritettut perusopinnot ja riittävä kielitaito ovat useimmiten edellytyksenä jatko-opinnoille ja työllistymiselle.

– Yksi vaihtoehto olisi järjestää aikuistuville maahanmuuttajille omat tiiviit perusopinnot, joissa huomioitaisiin myös kielitaidon kartuttaminen. Kielitaito ja koulutus kotouttavat ja auttavat pääsemään osalliseksi suomalaiseen yhteiskuntaan.

EUROOPAN MUUTTOLIIKEVERKOSTO

Maahanmuuttovirasto
PL 10, 00086 MAAHANMUUTTOVIRASTO
puh. 071 873 0431
faksi 071 873 0730
www.emn.fi

EUROPEISKA MIGRATIONSÄTVERKET

Migrationsverket
PB 10, 00086 MIGRATIONSVERKET
tfn 071 873 0431
fax 071 873 0730
www.emn.fi

EUROPEAN MIGRATION NETWORK

Finnish Immigration Service
P.O.Box 10, 00086
FINNISH IMMIGRATION SERVICE
tel. +358 71 873 0431
fax +358 71 873 0730
EMN <http://ec.europa.eu/emn>

11.10.2018

EU:n AMIF-rahaston
osarahoittama

Taustaa: Yksin tulleiden alaikäisten turvapaikanhakijoiden määrä palasi ennalleen

Noin 2 000 ilman huoltajaa maahan tullutta alaikäistä sai oleskeluluvan Suomesta vuosina 2014–2017. Vuosina 2011–2014 Suomeen saapui 150–200 yksin tullutta alaikäistä turvapaikanhakijaa per vuosi. Vuonna 2015 Suomeen saapui ennätysmäärä yksin tulleita alaikäisiä turvapaikanhakijoita, yli 3 000. Sitten hakijoiden määrä on palannut entiselle tasolle: vuonna 2017 heitä saapui Suomeen 142 ja kuluvan vuoden syyskuun loppuun mennessä heitä on saapunut 70. Hakijamäärien vaihtelu on aiheuttanut haasteita muun muassa alaikäisten majoitusjärjestelyille.

EU-alueelle ja Norjaan yksin tulleita alaikäisiä turvapaikanhakijoita saapui 220 000 vuosina 2014–2017. Yli 80 % ilman huoltajaa olevista alaikäisistä sai oleskeluoikeuden. Eniten turvapaikkoja haettiin Saksasta (71 675), Ruotsista (45 065) sekä Italiasta (22 540). Tulijat olivat kotoisin enimmäkseen Afganistanista, Syyriasta, Eritreasta, Irakista ja Somaliasta. Tämä selviää kansallisista raporteista kootusta EMN:n vertailututkimuksesta.

Suomen kansallinen raportti: http://www.emn.fi/files/1855/EMN_UAM_EN_FI_NETTI3.pdf
EMN vertailututkimus:

http://www.emn.fi/files/1856/00_eu_synthesis_report_unaccompanied_minors_2017_en.pdf

Lisätiedot ja median yhteydenotot:

Johanna Väänänen, Euroopan muuttoliikeverkosto, p. 0295 433 038, johanna.vaananen@migri.fi

Jutta Saastamoinen, Euroopan muuttoliikeverkosto, p. 0295 433 013, jutta.saastamoinen@migri.fi

Matleena Merta, OSG Viestintä, p. 0447366060, matleena.merta@osg.fi

Mikä on EMN?

Euroopan muuttoliikeverkoston (European Migration Network, EMN) Suomen yhteyspiste toimii Maahanmuuttovirastossa. Vastaavia yhteyspisteitä on kaikissa EU-maissa sekä Norjassa, joka myös osallistuu verkoston toimintaan. Verkoston puheenjohtajana toimii EU:n komissio. Vuonna 2018 EMN-verkosto juhlistaa 10-vuotista taivaltaan.

Verkoston tehtävänä on tuottaa ajantasaista, puolueetonta, luotettavaa ja vertailukelpoista tietoa maahanmuutto- ja turvapaikka-asioista politiikan suunnittelun tukemiseksi Euroopan unionissa. Tietoa jaetaan poliitikkojen ja viranomaisten lisäksi myös yleisölle.

Keskeistä EMN:n tuottamaa tietoa ovat vuosittaiset raportit maahanmuuttopolitiikan kehityksestä EU-jäsenmaissa ja -elimissä sekä erilaiset teematutkimukset ajankohtaisista muuttoliikeaiheista.

Suomen omat EMN-verkkosivut löytyvät osoitteesta: www.emn.fi.

EMN-verkoston kansainväliset verkkosivut: <https://ec.europa.eu/emn>

EUROOPAN MUUTTOLIIKEVERKOSTO

Maahanmuuttovirasto
PL 10, 00086 MAAHANMUUTTOVIRASTO
puh. 071 873 0431
faksi 071 873 0730
www.emn.fi

EUROPEISKA MIGRATIONSÄTVERKET

Migrationsverket
PB 10, 00086 MIGRATIONSVERKET
tfn 071 873 0431
fax 071 873 0730
www.emn.fi

EUROPEAN MIGRATION NETWORK

Finnish Immigration Service
P.O.Box 10, 00086
FINNISH IMMIGRATION SERVICE
tel. +358 71 873 0431
fax +358 71 873 0730
EMN <http://ec.europa.eu/emn>